

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!

**Global
Communities**
Partners for Good

БЮДЖЕТ

для громадян

ШЕВЧЕНКІВСЬКА
ОБ'ЄДНАНА
ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА

2020

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Шановні мешканці Шевченківської об'єднаної територіальної громади!

Даний «Бюджет для громадян» розроблений з метою ознайомлення мешканців громади з доходами та видатками, пробуджує інтерес до споживання фінансової інформації.

Це гарна обгортка складного числового начиння, яка дозволяє бачити реальний фінансовий стан справ громади.

Також бюджет у такому вигляді є хорошим аргументом для скептиків, які попри відкритість органу влади, можливо, не доотримували якоїсь частини інформації. Підготовлені робочими групами бюджети для громадян опубліковані та поширюються під час масштабної інформаційної кампанії з підвищення бюджетної грамотності, яка стартувала в громадах-партнерах програми USAID DOBRE в середині червня, а також будуть розміщені на сайті громади.

Цей документ розроблений на основі бюджету Шевченківської сільської ради на 2020 рік. В подальшому робочі групи щорічно будуть готувати та поширювати бюджет для громадян у громаді.

З повагою, сільський голова
Шакунова Тетяна Петрівна

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, - це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців, і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Це фінансовий план громади.

В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме.

Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України.

Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити.

Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неоподаткованих надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ТРАНСФЕРТИ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дит.садки, школи, позашкільні заклади), культури(будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соц.захисту, фіз.культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій - інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів - з міського в обласний бюджет.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

ТРАВЕНЬ - ЖОВТЕНЬ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- подавати пропозиції безпосередньо до сільської ради (сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян);
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЛИСТОПАД - 25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- допомагати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян - розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

СІЧЕНЬ - ГРУДЕНЬ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь у кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій сільської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

БЮДЖЕТ

це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на 1 рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

ЛИПЕНЬ - ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:

- подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управлінні та відділі - звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу (контакти дивіться в кінці цього документа), сільська рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

СІЧЕНЬ - 15 БЕРЕЗНЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

1

Прогноз бюджету робиться на 3 роки - плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратитимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1-го вересня.

2

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

3

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

4

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру - від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

5

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше, ніж 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

Після проведення 18 грудня 2016 року чергових місцевих виборів 05 січня 2017 року була сформована Шевченківська сільська рада VIII скликання як об'єднана територіальна громада до якої увійшли 12 населених пунктів (Полігон, Водник, Зелений Гай, Оленівка, Котляреве, Шевченко, Новоруське, Шевченкове, Новогригорівка, Зоря, Луч, Мирне).

Загальна кількість населення - 11 197 осіб

Школи - 7

Дитячі садки - 8

Сільсько-господарські підприємства - 26

Селянські та фермерські господарства - 50

Земля сільсько-господарського призначення - 26 673,98 га

Бібліотека - 1 філій - 6

Амбулаторії - 3

Заклади культури - 6

Пункти здоров'я - 3

Музична школа - 1

Пожежна команда - 1

Якою ми хочемо бачити нашу громаду

Ми хочемо бачити нашу громаду фінансово спроможною. Людям для життя та представникам бізнесу в нашій громаді має бути комфортно, від цих умов залежить розвиток громади та наповнення нашого бюджету.

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Одним з основних документів Шевченківської об'єднаної територіальної громади є **Стратегія розвитку на 2019 - 2020рр.** Стратегія визначає цілі та пріоритети розвитку громади, завдання, проекти, спрямовані на структурні зміни в економіці та соціальній сфері, покрокове розв'язання наявних проблем. Пріоритетами розвитку громади є:

Водопостачання та водовідведення

Дорожня інфраструктура комунальних доріг

Благоустрій населених пунктів

Підвищення якості надання освітніх, культурних та соціальних послуг

Звідки в бюджеті гроші

Основними джерелами податкових надходжень є податок на доходи та земельний податок, вагомою складовою є також і акцизний податок.

Найбільшими бюджетотворюючими платниками є:

- ФГ «Органік Системс»;
- ТОВ ВЗП «Еліка»;
- Миколаївська філія концерну РРТ;
- МФУ «Держгрунтохорона»;
- ПСП «Агрофірма Роднічок»;

- ТЦСО, ФГ «Владам»;
- Шевченківська ЗОШ-інтернат;
- Шевченківська сільська рада;
- Відділ освіти, молоді та спорту;
- ТОВ «Пром Агро Інвест»

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

ТРАНСФЕРТИ
32 695,3 тис.грн

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ
74 148,2 тис.грн

ВЛАСНІ ДОХОДИ
41 452,9 тис.грн

- ОСВІТНЯ СУБВЕНЦІЯ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТАМ
25 121 тис.грн (76,8%)
- БАЗОВА ДОТАЦІЯ
3 749,3 тис.грн (11,5%)
- ДОТАЦІЯ НА УТРИМАННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
1 938,2 тис.грн (5,9%)
- МЕДИЧНА СУБВЕНЦІЯ
1 872 тис.грн (5,7%)
- СУБВЕНЦІЯ НА НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ОСОБАМ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
14,8 тис.грн (0,05%)

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ
40 115,8 тис.грн (96,8%)

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ
25 481,4 тис.грн (63,5%)

ПОДАТОК НА МАЙНО
6 852,2 тис.грн (17,1%)

ЄДИНИЙ ПОДАТОК
5 755,3 тис.грн (14,3%)

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК
2 001,4 тис.грн (5%)

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК
25 тис.грн (0,06%)

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ
0,5 тис.грн (0,001%)

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ
1 337,1 тис.грн (3,2%)

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ
1 023,9 тис.грн (76,6%)

АДМІНІСТРАТИВНІ ЗБОРИ ТА ПЛАТЕЖІ, ДОХОДИ ВІД НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
312,9 тис.грн (23,4%)

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
0,3 тис.грн (0,02%)

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

■ - ОПЛАТА ПРАЦІ ■ - ОПЛАТА ЕНЕРГОНОСІВ ■ - ІНШІ ВИДАТКИ

ОСВІТА - 56 599,9 тис.грн

Оплата праці	40 254,8 тис.грн
Оплата енергоносіїв	3 734,7 тис.грн
Інші видатки	12 610,4 тис.грн

ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ - 2 286,9 тис.грн

Оплата праці	1 524,8 тис.грн
Оплата енергоносіїв	238 тис.грн
Інші видатки	524,1 тис.грн

УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ - 9 196,2 тис.грн

Оплата праці	6 839,3 тис.грн
Оплата енергоносіїв	278,4 тис.грн
Інші видатки	2 078,5 тис.грн

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ	К-ТЬ УЧНІВ	ВСЬОГО ВИДАТКІВ НА ЗАКЛАД, тис.грн	ВИДАТКИ НА 1-ГО УЧНЯ, тис.грн	ОПЛАТА ПРАЦІ, тис.грн	МЕДИКАМЕНТИ, тис.грн	ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ, тис.грн	КОМУН. ПОСЛУГИ, тис.грн	ІНШІ, тис.грн
Зеленогайська ЗОШ I-III ст.	150	5 845,4	39,0	5 294,9	9	43,7	440,7	57,1
Котляревська ЗОШ I -III ст.	243	6 822,3	28,1	6 147,2	14,6	87,5	480,6	92,5
Лучівська ЗОШ I-III ст.	56	3 332,8	59,5	3 043,3	3,4	4,9	249,9	31,4
Мирнівський НВК	59	3 908,9	66,3	3 321,3	3,3	30,3	491,6	62,3
Новогригорівська ЗОШ I-II ст.	35	2 444,7	69,8	2 308,7	2,1	4,9	109,5	19,5
Полігонівська ЗОШ I-III ст.	209	6 990,6	33,4	6 411,4	12,5	121,5	363,3	81,8
Шевченківська ЗОШ I-III ст.	255	7 652,4	30,0	7 083,7	15,3	72,9	398,8	81,6
ДОШКІЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ								
Зеленогайський ЗДО	33	1 561,3	47,3	1 238,1	4,2	139	133,9	46,1
Котляревський ЗДО	96	3 458,8	36,0	2 589,3	8,4	421,2	327,9	112
Лучівський ЗДО	21	1 290,3	61,4	987,3	2,1	94,1	179,1	27,7
Полігонівський ЗДО	64	2 976,3	46,5	2 274,7	6,3	297,6	328,5	69,1
Шевченківський ЗДО	67	2 463,4	36,8	1 965,8	6,3	297,6	117,1	76,5
Зорянський ЗДО		105,7		104,5			1,1	
Новогригорівський ЗДО	21	702,8	33,5	597,6	2,1	63,5	15,9	23,7

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Розуміючи, що видатки з бюджету громади на розвиток незначний, для того щоб реалізувати все, що заплановано, адміністрація сільської ради подає проектні заявки для конкурсних відборів до Миколаївської обласної державної адміністрації, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державного фонду регіонального розвитку та в рамках підписаного Протоколу про співробітництво, укладеного між Шевченківською сільською радою та Глобал Ком'юнітіз, виконавцем Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) щодо виконання Програми в Україні, а також до інших джерел.

На початку кожного бюджетного року на постійних комісіях розглядаються проекти з Плану соціально-економічного розвитку, які плануємо реалізувати. Наприклад, рішенням №7 від 21.01.2020р. XXXIII чергової сесії VIII скликання визначили Перелік робіт, які будуть реалізовуватися за кошти місцевого бюджету та інших субвенцій протягом 2019р. (під «іншими субвенціями» слід розуміти, що на обласному та державному рівнях проводять програми на конкурсній основі, і кожна ОТГ має можливість подати свій проект на реалізацію. Фінансування проектів здійснюється зі співфінансуванням коштів з місцевого бюджету). До плану соціально-економічного розвитку увійшли наступні проекти:

с.Полігон

- «Реконструкція мережі водопостачання від водонапорної башти СКВС №2556 до будинків житлового комплексу по вул.3-я Поперечна в селищі Полігон Вітовського району Миколаївської області» (за кошти інфраструктурної субвенції);
- Капітальний ремонт частини приміщень амбулаторії загальної практики сімейної медицини в селищі Полігон Вітовського району Миколаївської області» (за кошти обласної соц.-економічної субвенції);

с.Шевченкове

- Поточний ремонт вуличного освітлення вулиці Вишнева в селі Шевченкове Вітовського району Миколаївської області» (за кошти місцевого бюджету);
- Капітальний ремонт вулиці Дорожня в селі Шевченкове Шевченківської сільської ради, Вітовського району Миколаївської області (кошти обласної субвенції);
- Реалізація проекту у співпраці з Програмою ДОБРЕ «Громадський простір Шевченківської ОТГ як платформа для формування локальної ідентичності відродження підприємництва та культурних традицій»;
- Реалізація проекту у співпраці з Програмою ДОБРЕ «Покращення роботи місцевого самоврядування через створення сучасних умов роботи вищого представницького органу ОТГ - Ради громади із забезпеченням широкого залучення громадськості»

с.Зоря

- Капітальний ремонт вуличного освітлення по вул.Миру в селі Зоря Вітовського району Миколаївської області» (виготовлення ПКД та реалізація за кошти обласної субвенції на мікропроекти);
- Придбання елементів для спортивного майданчику в селі Зоря (кошти місцевого бюджету);

с.Новогригорівка

- Виготовлення проектно-кошторисної документації по ремонту вуличного освітлення вулиць Степова, Молодіжна, Садова в с.Новогригорівка;

с.Зелений Гай

- Виготовлення генерального плану села Зелений Гай (за кошти обласної субвенції);
- Реалізація проекту у співпраці з Програмою ДОБРЕ «Створення швейного коворкінг-центру в селі Зелений Гай»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

57263, Миколаївська обл.,
Вітовський район, с. Шевченкове,
вул. Шевченка, буд. 34

Тел. 68-42-98, тел./факс 68-42-08

Електронна пошта:
shevchenkootg@gmail.com

Офіційний сайт:
<https://shevchenkivska-gromada.gov.ua/>

ТИРАЖ 500 ПРИМІРНИКІВ

Для розвитку нашої громади важлива небайдужість та активна участь кожного з нас.
Тому щиро запрошуємо Вас подати свої пропозиції до проекту бюджету нашої громади на 2021 рік!
Пропозиції можна надіслати на електронну пошту або занести до сільської ради!
Ми чекаємо на Ваші пропозиції та наперед за них дякуємо!

Голові Шевченківської сільської ради
Т.П. Шакуновій

_____ (ПІБ)

_____ (адреса)

_____ (конт.тел.)

ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЄКТУ БЮДЖЕТУ 2021

Вважаю, що в нашій громаді існує проблема _____

Ця проблема зачіпає інтереси _____

Вирішити цю проблему можна шляхом _____

Прошу Вас розглянути можливість включення до проекту бюджету Шевченківської сільської ради на 2021 рік витрати на _____

_____ (Підпис)

_____ (Дата)